

Kávai Katalin

Átkelés

Az öregember egy centivel az élet elviselhetetlensége fölött lebegett. Felült a kórházi vaságyon, és körülnézett. Mellette vele egykorú férfi feküdt az oldalán, kifejezéstelen arccal, karján infúzióval, lila csíkos pizsamában. Az öregember gondolatainak rácsait, váltakozó ritmusban, madárvijjogás tépte szét. Nézte az eget a szakadozott szúnyoghálón át, de csak a temperával elnagyoltan szétkent báránnyelűk oszladoztak bávatagon az erős júniusi verdesésben.

– Tél van – gondolta az öregember.

Okvetlenül haza kell mennie, mert nincs elég tüzelő a gyerekeknek, biztosan fáznak. Nem tudja az asszony rendesen megrakni a cserépkályhát, pedig hány-szor mutatta neki. A kis vályogház, amit még az apja épített, már csak emlék volt. Fala mindig salétromos a víztől, kivéve télen, amikor jól felfűtik. Szerencsére nem viszi ki a meleget a cűg, pedig hatalmas, boltíves, rézkilincses, előkelő ablakai vannak. Emiatt az út felől kicsit nevétségesen hat, mintha egy cselédlány a nagysága keppjében kurizálna. Nem kevésbé mulatságos az sem, hogy az alacsony mennyezet ellenére hatalmas kétszárnyas ajtó választja el a szobát a konyhának használt előszobától. A spájz nyaranta jó hűvös. Nem romlik meg a rúdra akasztott szárazkolbász, disznósajt, mázas cserépbögrébe tett tej. Nem élt már az öreg diófa az udvaron, amit még a fia születésére ültetett, sem a kis, fehér szirmos almafák, amiket meg a lányáéra. Az egyik félig elsovadt, amikor a kislány hároméves korában tüdőgyulladást kapott, de nem volt szíve kivágni. A hosszú kert végét maga ácsolta deszkakapu választja el a szomszédos telektől, ami az apja öccsée. Oda járnak át vízért, mert az ő kútjuk csak locsolásra jó. A nagybátyja csak ül egy ugyanolyan diófa alatt, mint az övéké, a térdére ejtett kézzel, és egész nap nem szól semmit. Mellette egy kalitkában fogoly mókusz futkosott körbe-körbe egy mókuserékben évekig, amíg csak el nem pusztult szegényke. Utána a kalitka üresen árválkodott, mígnem egyik télen teljesen szét nem ette a rozsdá.

Az öregember a fürdőköntösébe csomagolta kórházi motyóját. Nagy út állt előtte. Keresztül kellett törnie a sötétségen, a vak homályon, hogy az övéihez jusson. Pizsamában, karjában az infúziós túvel kióvakodott a folyosóra. A zoknit biztonság kedvéért magán hagyta. Félt, hogy fázni fog a lába. Kórházi dolgozók, látogatók sietnek el mellette, de senkinek nem tűnik fel a zokniban csámborgó idős férfi. Délben a nővér ráteszi az ágya melletti kisszekrényre az ebédjét, majd miután teljesen kihűlt és bőrösödni kezdett a krumplifőzelék a benne úszkáló fasírttal, és a levesestányérban is kiütközött a kanál körül a paprikás zsír, vissza-

vitte anélkül, hogy érdeklődött volna a beteg felől. Összeszedi minden erejét és lebotorkál a tűző napban a kórház főlépcsőjén, végigvászorog a parkon, majd kilép a látogatók számára fenntartott kapun. Seholy szellő. Az öregember szabad kezét, amivel nem fogja kis csomagját, a homloka fölé ernyőzi. Az égen színes léggömbök úsznak. Pirosak, zöldek, sárgák, lilák. Ignác nem tudja, honnan repülhettek a park fölé.

– 43 léggömb – közli a kórház előtti átjárónál egy rendőrrel.

A rendőr nem válaszol, csak legyint, és továbbengedi a kereszteződésnél. Ignác pizsamája megtévesztő. Nem csikos, se sakkfigurás vagy patentmintás. Semmi ilyesmi. Az utca végén, a kocsmánál egy kicsit megpihen. Először csak kezével támaszkodik a falnak, majd egészen nekidől a hátával, végül lassan lecsúszik a fal mellett guggolásba. Szeles, vidám fiatalember, aktatáskával a kezében, nagy lendülettel kanyarodik, véletlenül összeütközik a tegnap látott csinos lánnyal. Sötétbarna haj kontyba tűzve. Divatos, piros sál a nyakban. A lány magas sarkú cipőjében az ütközéstől meginog, de a fiatalember elkapja a karját. Az aktatáskában jóformán nincs semmi, csak egy szürke kockás sál meg két szelet zsíros kenyér összeborítva, újságpapírba csomagolva. Róza nagyot kacag, majd javasolja, hogy menjenek el moziba, ha már így összehozta a véletlen őket.

– A szépasszony – mondta ki hangosan Ignác.

Az úton autók rohannak, majd megállnak, amikor a lámpa pirosra vált. Ignác átbotorkál a gyalogátkelőhelyen sok más izzadt, arcát zsebkendőjével törölgető ember között. Onnan már csak egy sarokra laknak egy bérház hatodik emeletén. Közben Róza megérkezik taxival a kórházba, a fia kíséretében. Kikérik a zárójelentést, bemennek a betegszobába. Egy pillanatig meredten bámulják az üres, frissen vetett ágyat. Az asszony riadtan keresi az ágy előtt a kicsit rongyos, kockás papucsokat, a törülközőt. Nincs senki, akitől megkérdezhetnék, voltak-e fájdalmai az öregembernek.

– Nővérke! – szól ki a folyosóra.

Kiderül, hogy a kórházi dolgozóknak, takarítónőtől a főorvosig, fogalmuk sincs, mi történhetett a beteggel. Úgy emlékeznek, hogy még nem halt meg. A patológián fél óráig keresik, de szerencsére nem találják. A főorvos flegmán csak annyit mond, ha estig nem kerül elő az öregember, hívják a rendőrséget. Fia az összes WC-t végignézi, nem lett-e rosszul valamelyikben. Ignác végre hazatér, de zárva találja az ajtót. Nem ilyennek képzelte az otthoni fogadtatást. Szomorúan leül kis batyujával a lépcsőre. A szomszédasszony talál rá. Széket hoz, pohár vizet. Aztán csak üldögél. Vár. A felesége fürdeni készül. Lavórban vizet melegít a sparhelten. Kis hideget csorgat a forró vízhez a zománcos kánából. A könyökét beleérinti a fürdővízbe. Biztos az anyjától látta ezt a gesztust gyerekfürösztésnél. Ignác szappanozza mindenhol, meg csókolja is. Beleiszik a mosdóvízbe. Róza rászól, hogy ne csináljon ilyen bolondságokat.

– Rózsavíz – mondja nevetve, és boldog, hogy ott térdelhet a kert végében a kövezett, tisztára meszelt kiskonyhában, a meztelen felesége lába előtt. Együtt hallgatják az asszony hasában domborodó pici életet. Az elsőt, az övét. Megjön a fia, szó nélkül beengedi végre a lakásba. Minden nagyon ismerős. A tükrös szekrényke az előszobában, a konyhaasztalon felejtett reggeli kávéscsészék, a

félíg leeresztett redőny. Rádól az ágyára, szigorúan jobb felől, mert ott szeret aludni, mélyen beszívja a párna kicsit állott szagát, aztán magára húzza a takarót. Újra hallja a szaggatott vijjogást. Buszon utazik. Az eső pászmákban veri a tájat. Az ablaktörlő kellemetlenül csikorog. Fázósan húzza össze magán a kopott lódenkabátot. Előveszi a szürke, kockás sálat és az újságpapírba csomagolt zsíros kenyeret az aktatáskából. A faluból kiérve, a nagy tölgyfánál héják tépik, szaggatják egymást táncolva. Összekapaszkodva buknak alá az ömlő esőben. Este átjön a szomszéd házból egy ismerős doktornő, és kiveszi az infúziós tűt. Addigra minden nagyon jól van, csak nem találja a bekecsét, hogy kimenjen a fészerbe fát vágni.